

Diplomová práce: Římské fortifikace v egyptské Západní poušti

Autorka práce: Bc. Veronika Ženíšková

Autorka posudku: Mgr. Petra Tušlová PhD.

Obhajoba dne 14.06.2021

Obecné připomínky k práci

- anotace práce je kompletně přebraná ze zadání v SISu – anotace zadání práce a anotace práce jsou dvě rozdílné věci
- kostrbaté překlady vět (např. str. 13 „...probíhal v Egyptě rozkvět ekonomiky“)
- zcela nedostatečně zdrojované! Celé strany bez referencí. Rozsáhlé úseky jsou založeny na informacích z knihy Bárty z r. 2009 bez dohledání originálního zdroje (tato publikace je v knihkupectví označována jako ‚výpravná publikace‘ s popularizačním zájmem, jistě může sloužit jako inspirace, nikoliv jako hlavní zdroj pro velkou část textu).
- rozsah práce je na minimální hranici diplomové práce (cca 54 stran čistého textu)
- zvláštní užívání dělení odstavců v kombinaci s odsazením prvního řádku (to ale není tak podstatné)
- chybí seznam zkratk použitých časopisů
- chybí seznam antické literatury (nechybí, jsou zamíchaní v seznamu literatury)
- Gojda 2008 je 2× bez a, b
- Informace v textu a v tabulce 1 jsou různé (např. str. 35 Qaret al-Toub v textu uvedeno jako malé opevnění + popis vlastností malého opevnění, v tabulce označeno jako velké opevnění, a to opravdu rozměrů velkého opevnění 60×60 m)
- Výstupy z deklarované databáze jsou velmi strohé (tabulka 1 a 2), obsahující 16 fortifikací a 8 položek bez výraznější přehledové fce.
- Obdobně není zcela zřejmé, jakou přidanou hodnotu mají výstupy (mapy) z GISu, kromě jejich reprezentativní fce. a zda by nebylo možné vyhodnotit např. vzdálenosti mezi jednotlivými fortifikacemi, délku úseků a přepočítat je na hodiny chůze/jízdy na velbloudu, popřípadě detekovat úseky s chybějícími fortifikačními prvky...

Stručný historický přehled

- ze začátku velmi útržkovité, bez jasné historické (či jakékoliv dějové) linky
- místy věty na hranici popularizačního článku (např. str. 13 „Fascinace egyptskou kulturou pak pokračovala dále a později se nevyhnula ani Římanům. Stáli v údivu před starobyrou civilizací s vývojem dlouhým několik tisíciletí....“.)
- není zcela jasné, k čemu nám do budoucna bude výčet toho, který císař kdy přijel do Egypta na návštěvu (zdánlivě nadbytečné informace provázejí pak celý text – detailní popis reliéfů chrámových říms a podobně)
- Chybí zde jasné vymezení doby římské a pozdní antiky a obecně časové linky. Pokud bychom brali pozdní antiku od Diokleciánových reforem na konci 3. st. n.l., a pokud v anotaci zadání práce máme vyhrazené období zájmu od konce 3. do zač. 5. st. tak se práce nevěnuje římskému Egyptu, ale pozdně antickému, což pak naráží na množství nejasností a nepřesností v textu v rámci označení jednotlivých období a jejich historické interpretace (nemluví o použití výrazů jako dříve × později, v mladší × starší době atd. bez nějakého chronologického ukotvení).

Hlavní část textu

Velmi matoucí je umístění topografie Východní pouště + oáz až do kapitoly 5. Text by měl začínat jasnou definicí oáz (a jejich charakterem) ve Východní poušti v římském Egyptě a v pozdně antické době (která je hlavním obdobím studovaným v práci). Vzhledem k tomu, že se pak v samotném textu autorka odkazuje na dynastický a ptolemaiovský Egypt, bylo by dobré lépe nastínit i starší historický vývoj a jeho posloupnost (a to na začátku textu). Například zde chybí i pouhé vymezení ptolemaiovského období či rok založení římské provincie. Stejně tak topografické informace jednotlivých oáz jsou podány útržkovitě a nejednotně ke každé oáze. V přehledové části k jednotlivým oázám zmiňované pevnosti nejsou často datované (je třeba zavítat do tabulky, aby se člověk dozvěděl jejich dataci). Matoucí je již zmiňované kombinování staveb z různých období v jednom odstavci a popisování jejich dekorace, která zdánlivě nemá žádnou vazbu k dalšímu textu. Část zaměřená na samotné opevnění je také zmatečná, začíná vyhodnocením charakteristik pevností, ty jsou ale individuálně představeny a diskutovány až v následující části.

Závěr

Zde se objevují občas odvážná tvrzení, která ale nebyla v předešlém text diskutována, ani nejsou dobře ozdrojována. Např. str. 57 diskuze k fortifikacím: „Přirozeně můžeme najít podobnosti v architektuře napříč Předním východem a celou Římskou říší. Zároveň můžeme také najít podobné struktury v jiných časových obdobích, například raně islámské pevnosti u obchodních cest v jižní Mezopotámii jsou těmto fortifikacím velice blízké (Gregory 1996, 186)“. V tomto případě ani tento jediný udávaný zdroj nefiguruje v seznamu literatury.

Opět se zde dostáváme do konfliktu pojmů doba římská a pozdní antika (str. 60).

Narážíme zde na nedovysvětlená tvrzení např. str. 61: „Největší římský vliv je patrný na vojenských stavbách, ale můžeme ho pozorovat i na některých detailech chrámů, které jsou sice stavěny v tradičním egyptském stylu, ale můžeme na nich zaznamenat vyobrazení římských císařů.“ Druhá část věty pravděpodobně vysvětluje, proč byla věnována pozornost dekoraci římských chrámů, první část věty by si ale určitě zasloužila vysvětlení přímo na místě (ač nejspíš odkazuje na quadriburgia diskutovaná 5 stran před tímto textem).

Celkové zhodnocení:

Práce má mnohé formální nedostatky, které by se na úrovni magisterského studia neměly objevovat. Jako naprosto zásadní vidím nezvládnutou práci s citačním aparátem a literaturou. Obsahově, chybí logická linka, text je nesourodý, mnoho potřebných informací k následujícímu textu není na svém místě, tedy tam kde bychom je hledali (často v první části textu) a objevují se mnohem později na překvapivých místech. Některé závěry jsou vyvozovány bez diskuze, či bez pevného podložení v literatuře. Zásadní je i nedefinování klíčového období, kterému se autorka věnuje a není jasné, jestli se tedy jedná o fortifikace doby římské, či pozdně antické, neboť v textu se střídavě objevují oba údaje.

Práce mi přijde spíše jako verze vhodná ke konzultaci nežli jako finální text vhodný k obhajobě.

Petra Tušlová